

Avdelningen för naturvård
Viltförvaltning

Beslut om licensjakt efter lodjur i Västmanlands län 2023

Beslut

Länsstyrelsen beslutar om licensjakt efter högst sju (7) lodjur varav högst tre (3) lodjur får utgöras av vuxna honor, i Västmanlands län 2023 med stöd av 23 d § jaktförordningen (1987:905). Med vuxen hona avses i detta beslut en hona som väger över 14 kg i levandevikt, så kallad honkvot.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Villkor för licensjakten

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 1 mars 2023 till och med den 31 mars 2023 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten.

Tilldelning och jaktområde

Jaktområde: Omfattar Västmanlands län, se karta (bilaga 1). Jakt får endast ske inom angivet område och i enlighet med villkoren i detta beslut.

Tilldelning: Högst sju (7) lodjur, varav högst tre (3) lodjur får utgöras av vuxna honor, får totalt fällas inom jaktområdet. Alla lodjur får fällas oavsett djurets kön och ålder. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur, alternativt tre vuxna honor, fällts eller påskjutits och avräknats inom länet, eller om jakttiden löpt ut.

Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen samt på hemsidan (www.lansstyrelsen.se/Vastmanland). Licensjakt får inte bedrivas senare än en timme efter att Länsstyrelsen har avlyst jakten eller efter den tidigare tidpunkt då det blivit känt för jägaren att jakten är avlyst eller att samtliga tilldelade djur har fällts.

Söka efter spår

För att söka efter lodjursspår får motordrivet fordon användas på befintligt vägnät och på befintliga skoterleder, om fordonet färdas på väg som återfinns på lantmäteriets karta i skala 1:50 000 enligt 21 § jaktförordningen.

Detta undantag innebär att sökande längs med väg får ske för så kallad ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från motordrivet fordon skjuta, spåra, förfölja eller genskjuta djuret. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att lodjuret kan undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar. Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.

Rätt att bedriva jakt

Den som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut får bedriva jakt efter lodjur i området. Detta förutsätter att personens jakträtt omfattar jakt efter lodjur.

Krav på registrering av jägare

Den som är jägare under licensjakten ska registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister innan jakt påbörjas.

Anmälan kan göras på följande sätt:

- Inloggning med Bank-ID till Jägarregistret på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>
- Ring Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 17 00 (ange personnummer).
- Ring talsvar: 0771-18 34 11 och följ instruktionen.

Du får ingen bekräftelse på din registrering, oavsett vilken metod du använder för att registrera dig. Däremot kan du kontrollera din registrering genom att logga in i Jägarregistret.

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundar får inte bytas under jakt på ett och samma lodjur under en och samma dag. Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik enligt 27 § jaktlagen (1987:259) och att all hundanvändning ska präglas av detta. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 2 kap. 9 § djurskyddslagen (2018:1192) som säger att djur inte får överansträngas.

Information om tilldelning

Den som jagar ska informera sig minst en gång i timmen om hur många lodjur som återstår av tilldelningen. Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: 010-224 93 02.

Jaktledarens ansvar

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fältt eller påskjutet lodjur till Länsstyrelsen i enlighet med 5 b § jaktförordningen.
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.
5. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadeskjutning av lodjur, uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta med stöd och endast skjuta mot stillastående lodjur med rena sidoskott samt, vid jakt med hagelvapen, inte skjuta på avstånd över 20 meter.
6. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter lodjur.
7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
8. Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter lodjur bedrivs. Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: 010-224 93 02.
9. Jaktledaren ska veta vilka föreskrifter beträffande jakt som gäller inom naturreservat i jaktområdet.

Övrigt

Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att ett lodjur fällt, exempelvis genom att undvika att jakttagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

Hantering av fällt eller påskjutet lodjur

Anmälan av fällt eller påskjutet lodjur

1. Den som har påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelserna i 5 b § jaktförordningen.
2. Om vilt har skadats vid jakt ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas enligt 28§ jaktlagen. När ett lodjur påskjutits och inte blir kvar på platsen får endast sådan jakt som syftar till att fälla det påskjutna lodjuret bedrivas inom det aktuella jaktområdet. Licensjakten i övrigt får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.
3. Den som har påskjutit ett lodjur ska ansvara för att skottplatsundersökning genomförs för att ta reda på om lodjuret är skadat eller inte. Spår på skott- och fallplats får inte förstöras. Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att lodjuret är oskadat, genomföras fram till dess att:
 - a) djuret påträffats dött,
 - b) djuret påträffats skadat och avlivats,
 - c) djuret inte kan anträffas.
4. Den som har påskjutit ett lodjur ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
5. Den som har påskjutit ett lodjur ska redovisa till Länsstyrelsens hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.
6. Om skadeskjutet lodjur inte anträffats ska tillgängligt material såsom blod, hår eller spillning från det skadade djuret samlas för DNA-analys, enligt besiktningspersonalens instruktioner.

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällt eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällt eller påskjutits (plats som går att återfinna på karta, alternativt koordinater)
- om möjligt djurets kön

Anmälan till länsstyrelsen om fällt eller påskjutet lodjur ska ske *snarast, senast inom en timme efter fällt eller påskjutet lodjur.*

För anmälan om fällt eller påskjutet lodjur, ring: 010-224 93 02, **knappval 2.**

Vid anmälan ska anmälaren ange följande uppgifter:

- skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
- var djuret fällts eller påskjutits (plats på karta, alternativt koordinater)
- djurets kön

Påskjutning definieras enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur enligt följande: Skott har avlossats mot lodjur med avsikt att fälla detta och det kan inte uteslutas att lodjuret är träffat.

För telefonsvar om återstående tilldelning, ring: 010-224 93 02, **knappval 1.**

För SMS om återstående tilldelning registrera dig på följande länk:

https://www.idrelay.com/customersv6/lst/vastmanland/forms/sms-list_lodjur.htm

I samband med anmälan om fällt lodjur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsperson kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

Lodjur som faller där lodjursjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Naturvårdsverket ska enligt 38 § jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Avräkning av påskjutet lodjur

Påskjutet lodjur ska avräknas det tillåtna antal djur som får fällas, såvida inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att det är uteslutet att djuret skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att djuret inte skadats. Fällt eller påskjutet lodjur ska avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts.

Fälls lodjur med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra

orsaker under den tid då licensjakt är tillåten ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen.

Besiktning av fällt lodjur

1. Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besiktiga samtliga fällda djur.
2. Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
3. Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
4. Vid besiktning av det fällda lodjuret ska skytten tillsammans med besiktningspersonal märka lodjuret och dokumentera besiktningen på det sätt som Länsstyrelsen anvisar.

Hantering av skinn och kropp från fällt lodjur

Skinn från fällt lodjur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

1. Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fällt djur. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
2. flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen enligt överenskommelse med besiktningspersonal.
3. jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länsstyrelsens beslut om licensjakt.

Skinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller. Länsstyrelsens besiktningspersonal ansvarar för att flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt för handjur, testiklar och penisben ska medfölja kroppen.

Försäljning av lodjursskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se).

Beskrivning av ärendet

Utbredning, inventeringar och tillväxt

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringen regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (ändrade genom Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2012:01, NFS 2012:12 och NFS 2014:23), samt tillhörande instruktioner och faktablad.

Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2021/2022 fanns 305 familjegrupper av lodjur i Skandinavien. Detta är en ökning med 25 familjegrupper från säsongen 2020/2021. Av familjegrupperna återfanns 58,5 i Norge och 246,5 i Sverige. Baserat på antalet familjegrupper beräknas den svenska delen av populationen omfatta ca 1441 djur. De 305 familjegrupperna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1784 lodjur. I mellersta rovdjursförvaltningsområdet inventerades 97 familjegrupper. Det totala antalet lodjur får man genom att multiplicera antalet familjegrupper med en omräkningsfaktor. För Mellersta rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna cirka 5,48–6,24 (Viltskadecenter - Frank, J & Tovmo, M. 2019. *Inventering av lodjur 2019*) lodjur per familjegrupp beroende på biogeografisk region.

Lodjursföryngringar utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av betestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömer i sin proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar för lodjursstammens utveckling och bevarandestatus för lodjur

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik beslutades i stora drag av riksdagen 2001, efter regeringens förslag i propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik där det bland annat föreslås att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg,

björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas.

Riksdagen beslutade också i enlighet med regeringens proposition om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjur hade regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

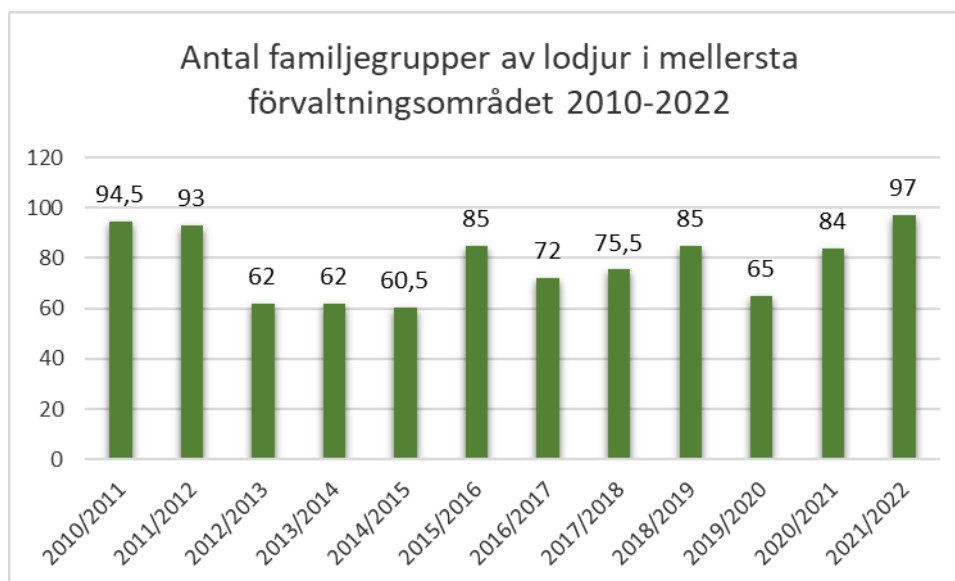
Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lodjur och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är bra och att bevarandestatusen är gynnsam.

Lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Det kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men beror också på att det vissa år är svårare att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Lodjurets populationsdynamik påverkas också av andra faktorer. I mellersta rovdjursförvaltningsområdet är det tätheten av rådjur som visats ha stor betydelse för hur lodjurspopulationen kan utvecklas i området.

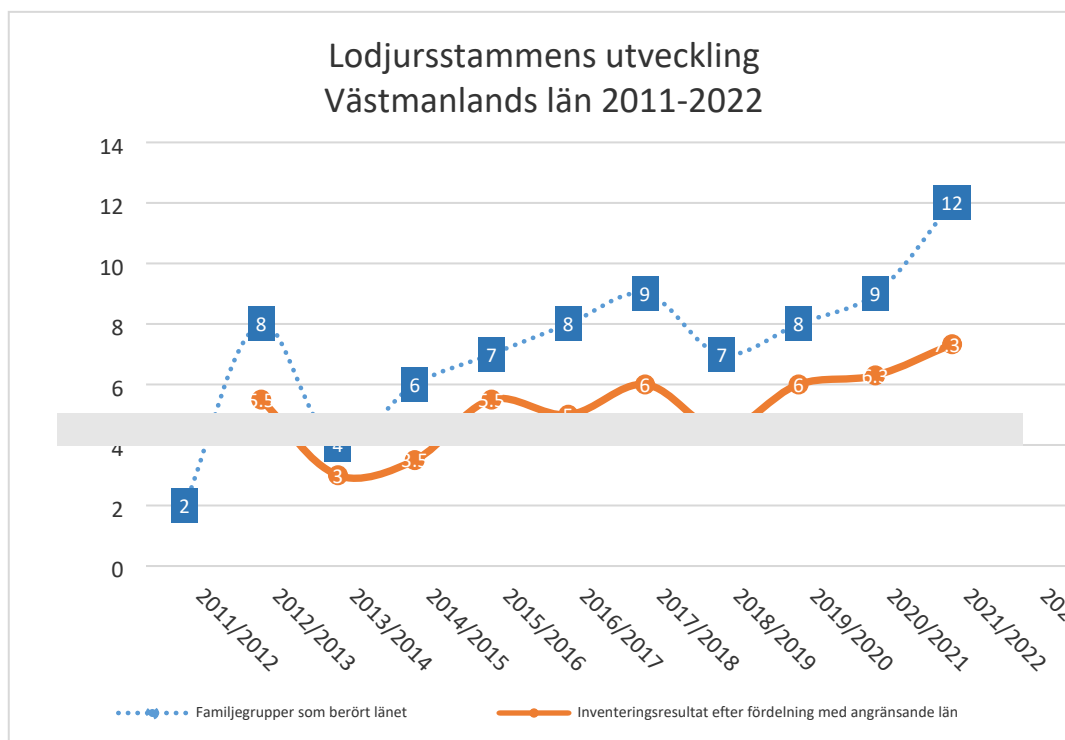
I Inventering av lodjur 2022 konstaterades 97 familjegrupper av lodjur i mellersta rovdjursförvaltningsområdet under inventeringssäsongen 2021/2022. Det bekräftades samma säsong 86,5 familjegrupper i norra- och 63 i södra rovdjursförvaltningsområdet. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för mellersta rovdjursförvaltningsområdet är 62 föryngringar (familjegrupper) per år (NV-01525-18).

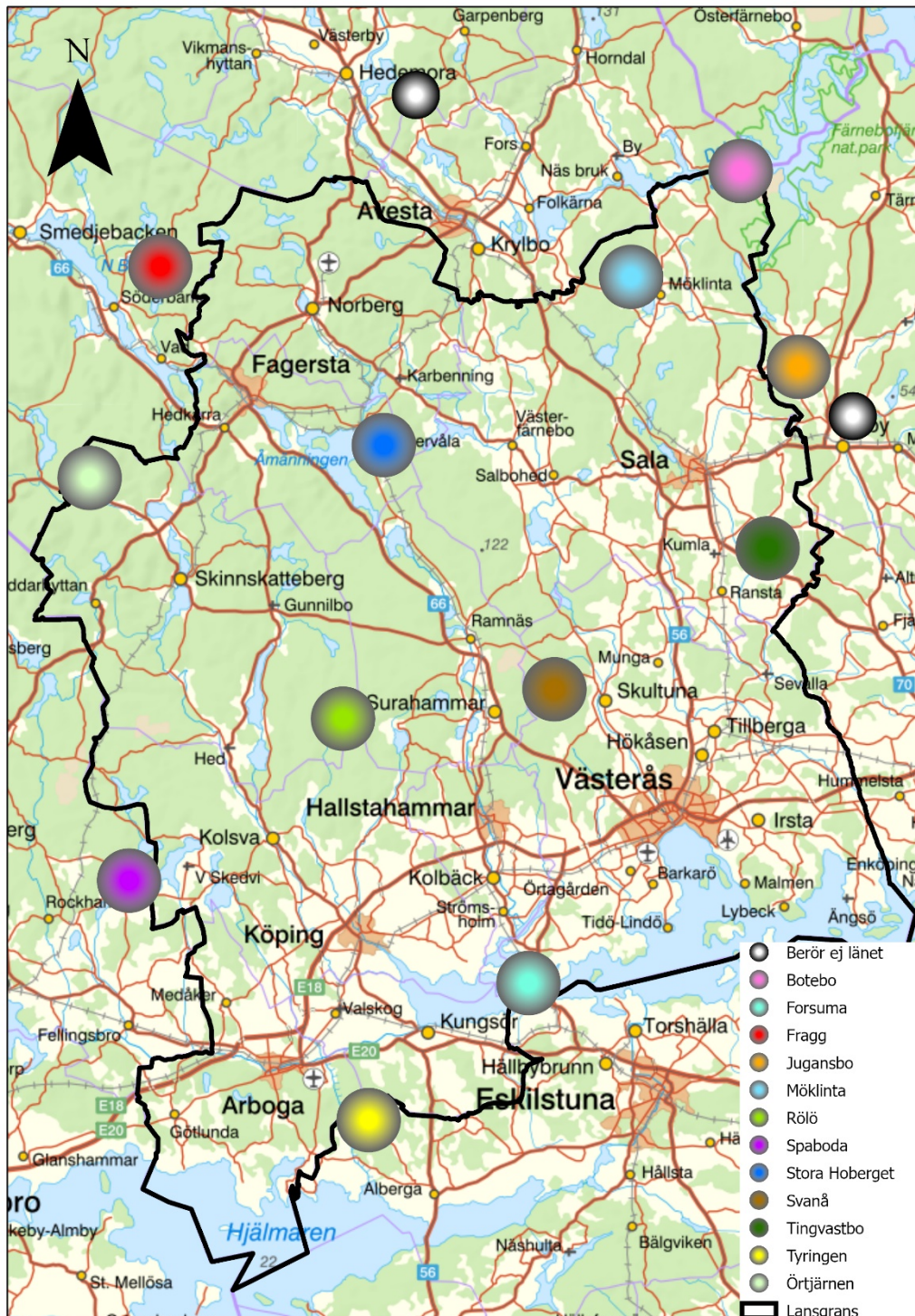
Figur 1: Antalet lodjursföryngringar i mellersta rovdjursförvaltningsområdet åren 2010–2022.

Lodjur i Västmanlands län

Antalet konstaterade familjegrupper i Västmanlands län har de senaste åren varierat (figur 2). Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer genom en omräkningsfaktor beskriven ovan. Inventeringsresultatet från 2021/2022 visar att antalet familjegrupper är 7,33 vilket motsvarar en population på cirka 45-50 lodjur. Familjegrupperna förekom 2021/2022 i stora delar av länet (figur 3).

Figur 2. Resultatet av lodjursinventeringen i Västmanlands län under perioden 2011/2012 till 2021/2022. Länets förvaltningsintervall är av Viltförvaltningsdelegationen satt till 4-5 föryngringar per år (grått fält). Minimnivån i länet motsvarar 3 föryngringar.

Figur 3. Lodjur finns spridda i stora delar av Västmanlands län. Kartan visar inventeringsresultatet från säsongen 2021/22. Varje punkt representerar en lodjursfamilj

Beskattningsmodell och beräknat uttag

I rapporten "Beskattningsmodell för lodjur. Prognoser för den svenska lodjurspopulationen 2024 vid olika beskattningsnivåer under 2023" (Andrén 2022) anges effekterna av jakt på lodjurspopulationen vid olika beskattningsnivåer. För mellersta rovdjursförvaltningsområdet används en modell där tillväxttakten i lodjurspopulationen beror på tätheten av rådjur och lodjur samt biogeografisk region. Modellen bygger på beskattning av lodjur oavsett kön och ålder.

Enligt beskattningsmodellen resulterar ett jaktuttag på maximalt 78 lodjur inom mellersta rovdjursförvaltningsområdet i att det följande inventeringssäsong mest sannolikt återfinns 78 (62-99) familjegrupper. Förvaltningsområdets lodjurspopulation bibehålls därmed över miniminivån om 62 föryngringar och lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus påverkas ej. Risken att hamna under mellersta rovdjursförvaltningsområdets miniminivå bedöms i modellen vara knappt 3 %. Länsstyrelserna inom förvaltningsområdet bedömer även att det utöver licensjakten finns utrymme för skydds jakt under 2023, om behovet skulle uppstå.

Bestämmelser som beslutet grundas på

I 23 c § jaktförordningen anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo till Länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde.

Rovdjursförvaltningsområdena är indelade enligt 2 § förordningen om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Enligt beslut (NV-09859-22) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2024.

Vid beslut om licensjakt efter lodjur gäller Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur.

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjur återfinns i bilaga 4 a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

I komplement till tidigare domar ska länsstyrelserna även ta i beaktande EU-domstolens förhandsavgörande, mål C-674/17, den så kallade i Tapioladomen. Tapioladomen tydliggör att möjligheten att besluta om undantag enl. Art. 16.1 e är begränsade. EU-domstolen har även slagit fast att den så kallade proportionalitetsprincipen gäller inom artskyddsområdet.

Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-09859-22) om Överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande om möjligheterna till jakt:

”från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär

effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Länsstyrelsens motivering

Möjligheten att medge licensjakt efter lodjur är starkt begränsad och jakt kan endast ske om det finns stöd. Beslut om licensjakt är ett undantag från ett strikt skydd. Jakt kan endast ske om det finns stöd i något av de undantag som finns reglerat enligt ovan.

Syfte med jakten och strategi att uppnå syftet

Syftet med att besluta om licensjakt i Västmanlands län är att stabilisera populationen inom länets beslutade förvaltningsmål. Detta för att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt bevara lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik”. Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen.

Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och lodjur. Helheten är alltigenom beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Förtroendet för förvaltningen är därför enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige och i Västmanlands län på lång sikt.

Syftet med maxuttag av vuxna honor är att minska risken för att ett för stort uttag av vuxna honor görs och därmed påverka lodjursstammen mer än beräknat. Möjligheten att besluta om en kvot för antalet vuxna honor som kan fällas har övervägts eftersom ett uttag av vuxna honor kan påverka prognosen för populationen 2024 i större utsträckning än uttag av hanar och unga djur.

Den regionala förvaltningsplanen för stora rovdjur i Västmanlands län, antagen av Viltförvaltningsdelegationen den 12 juni 2019 (dnr 218-3220-2019), samt den av Viltförvaltningsdelegationen beslutade förvaltningsnivån för lodjur, beslut från den 12 juni 2019 (dnr 218-3220-2019), är regionalt betydelsefulla dokument för rovdjursförvaltningen i länet. Ett led i att skapa och bygga ett långsiktigt förtroende för rovdjurs-, och här specifikt lodjursförvaltningen, är att verkställa den regionalt beslutade förvaltningsnivån, uttryckt i ett intervall om 4–5 föryngringar i Västmanlands län. Att med god marginal ligga över miniminivån och tillåta en selektiv och strikt kontrollerad licensjakt efter lodjur bedömer Länsstyrelsen ligga i linje med länets beslutade förvaltningsmål.

Socioekonomiska konsekvenser

Förekomst av rovdjur kan leda till både negativa och positiva socioekonomiska effekter. Det samlade rovdjurstrycket ökar på många platser i landet idag. Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som löshunds jakt och fåbodbruk.

Skador på tamdjur, främst får och hundar, i länet som orsakas av lodjur är få och antalet varierar från år till år. På sikt kan en växande lodjursstam leda till ett ökat behov av skydds jakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan den beslutade förvaltningen och ortsbefolkningen som följd.

I länets förvaltningsplan tas ansvar för såväl lodjurets långsiktiga överlevnad i länet samt artens samexistens med människorna i länet. Detta återspeglas även i de förvaltningsmål som återfinns i förvaltningsplanen. Länsstyrelsen har genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur och det är därför viktigt att den regionala förvaltningsplanen verkställs.

Annan lämplig lösning

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen i största möjliga utsträckning med andra åtgärder som bidrag till förebyggande insatser, ersättningar vid skador, skydds jakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur.

Andra tänkbara lösningar för att uppnå syftet skulle kunna vara flytt eller sterilisering av lodjur. Länsstyrelsen anser att ingen av dessa lösningar är lämpliga. För att uppnå syftet med att stabilisera populationen inom förvaltningsintervallet anser Länsstyrelsen att ingen annan lämplig lösning än licensjakt finns.

Gynnsam bevarandestatus

Det uttag av lodjur som, vid licensjakt, sammanlagt planeras fällas i mellersta rovdjursförvaltningsområdet bedöms inte riskera rovdjursförvaltningsområdets miniminivå på 62 föryngringar och därmed inte lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus.

Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur. För Västmanlands del är miniminivån 3 lodjursföryngringar.

I Västmanlands län fanns det utifrån det senaste inventeringsresultatet 7,33 länsagna familjegrupper, vilket motsvarar cirka 45-50 lodjur, spridda över stora

delar av länet (se figur 3). Länsstyrelsen bedömer att ett uttag av 7 lodjur, maximalt 3 vuxna honor, under licensjakt kommer att få lodjurspopulationen att hamna mellan 4–5 familjegrupper i enlighet med förvaltningsplanen. Licensjakten kommer därmed inte långsiktigt påverka länets lodjurspopulation i någon större utsträckning. Länsstyrelsen bedömer vidare att det finns utrymme för skydds jakt om behovet skulle uppstå, baserat på förra årets inventering och att trenden visar på en uppgång av länets lodjurspopulation.

Samverkan mellan Länsstyrelserna

I enlighet med propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” har länen inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet (MFO) samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverkets beslut om miniminivåer för lodjur respektive läns förvaltningsplaner, samt gällande författningar. Samverkan har även skett mellan de tre rovdjursförvaltningsområdena.

Licensjaktens omfattning i Västmanlands län

Årets jaktuttag om totalt 7 lodjur, maximalt 3 vuxna honor, bedöms av Länsstyrelsen vara rimligt med hänsyn till samtliga ovanstående faktorer. Vid bedömning av möjligt jaktuttag i Västmanlands län har hänsyn tagits till hur stor andel av lodjursstammen som finns i Västmanland och att jaktuttaget inte ska försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Vidare har Länsstyrelsen utgått från en försiktighetsprincip som både tillåter eventuell skydds jakt efter problematiska individer samt medger ett utrymme för oförutsedda händelser som kan påverka länets lodjurspopulation.

I bedömningen ingår också att risken för underbeskattning av lodjursstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överbeskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka lodjurets gynnsamma bevarandestatus negativt. Jaktresultatet kommer att följas upp noggrant och bidra till kunskapsunderlag för kommande förvaltningsbeslut. I och med genomförandet och utvärdering av kommande års licensjakter kommer kunskapen att öka och de osäkerheter som finns att minska. Detta är vedertagen metodik inom all viltförvaltning.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur kan medges för att det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera lodjursstammen och samtidigt hålla stammen stabil inom länets beslutade förvaltningsnivå. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltning av de stora rovdjuren kan därmed minska den negativa påverkan som rovdjuren kan utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom inverka på landsbygdens utveckling i stort. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter lodjursstammen i mellersta rovdjursförvaltningsområdet, såväl som i Västmanlands län, att med

fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Information

Jakttid

Lodjur får enligt 9 § jaktförordningen jagas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter lodjur ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen.

Tillåtna jaktmedel

I 6, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen som är tillåtna vid jakt efter lodjur.

Jakt som inte följer villkoren i detta beslut sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen. Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom 10 dagar i Post och inrikes tidningar. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Västmanland, Västra ringvägen 1, Västerås samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/vastmanland

Du kan överklaga beslutet

Detta beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten i Luleå, se bilaga 2.

De som deltagit i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Johan Wretenberg som beslutande och vilthandläggare Daniel Mallwitz som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vilthandläggare Denice Lodnert deltagit.

För information om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Bilagor:

Bilaga 1: Karta över jaktområde

Bilaga 2: Hur man överklagar

Kopia till:

Viltförvaltningsdelegationen i Västmanlands län

Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

Naturvårdsverket